

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Sólház-utca 94. szám.
Telefon 58. sz.
Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill.
Nyilttér sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő: Szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY. SZILÁGYI LAJOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér.
Megjelenik vasárnap és esütörtökön.

A torreador.

A politika porondján nagy érdeklődés várta a magyar bika felléptét. A politika nagy nézőközönsége mind azt sóhajtott magában:

— Most lesz hadd el hadd! Most jön, a szegedi mandatummal Bánffy, evvel bánjatok el torreadorok!

S az ijesztő megjelenésű magyar bika előtt megjelent egyszerre Pouly — Tisza s ha nem is akarta a küzdőt azonnal megölni, de bemutatta a mester döfést, a mely szíven találná az ijesztő monstrumot.

Bánffy első képviselői beszédjében a nemzetiségi kérdésen kezdte. Abból fegyvert akart kovácsolni a kormány ellen. Alaptalanul tette ezt, mert — amint Tisza ma mondta, — nyitott ajtót döngtetett. A nemzetiségi politika terén kétségtelen, hogy Tisza a kuruczabb, mert ő nem csak frázisokat csépel, de tesz is. Míg Bánffynál még a frázisoknak a veleje is csak épen az, hogy nem akar például Erdélyből Oláhországot csinálni.

Az első vágást azzal mérte Tisza Bánffyra, amikor óva intette őt arra, hogy kerülje az indiskréziókat. Célzás volt ez a Khuen-féle memorandum ügyére, melynek során bebizonyult először, hogy Bánffy állításai nem feleltek meg a tényeknek, s bebizonyult másodsor, hogy Bánffy annak idején maga kérlette Khuent, hogy maradjon, mert ha Khuent kiüldözi, félténie kellett volna a maga helyzetét.

Ez csak személyes vágás volt. Sokkal súlyosabb volt ennél az, amelyet Bánffy a nagy hazafisággal fellátott horvát kérdésben kapott. A miniszterelnök szavaiból ugyanis két dolog világott ki. Először az, hogy Bánffy nem érti a dolgot, amelyhez hozzászólt, mert különben nem mondhatná azt, hogy a horvát jövedelmek az átutalási eljárás folytán csökkentek, holott az csökkentette őket, hogy a fogyasztási és termelési adók egységesítése mindezen jövedelmeket most a magyar állam pénztárába irányítja. Másodsor pedig rábizonyította Bánffyra Tisza, hogy a horvát pénzügyi

kérdésben hangoztatott követelése teljesen azonosak azon követelésekkel, melyeket a horvát tuzók szeretnének érvényesíteni, — bizonyára nem a magyar állameszme javára.

A mikor a vámpolitika kérdésére került a sor. Tisza idézte Bánffy szegedi mondását, hogy ő kívánja az önálló vámterületet, de nem tudja, jó-e az vagy rossz. Csak néhány szakértő-barátja biztatja azzal, hogy jól. Tehat a közgazdasági tudatlanság legnagyobb tökéletességével kormányozta Bánffy ezt az országot? És ezzel a tudatlansággal akar ismét a kormány élére lépni? S mivel a tárgyhoz nem ért, politikai kérdést csinál a dologból, mert — talán ő úgy tartja — a politikához nem kell szakértelem. Pedig a miniszterelnök ma is hangsúlyozta, hogy milyen komoly veszedelem rejlik abban, ha politikai kérdést csinálunk az önálló vámterület kérdéséből. Báha ezt nem mondotta meg, de a dolog természetéből folyik, hogy a mint ebből a kérdésből is közjogi sérelmet csinálunk, úgy Bécsben ennek a kérdésnek a megoldása is ugyanolyan nehézségekbe ütköznék, mint a többi közjogi gravamen ügye.

Bánffy közjogi gyengesége sem maradt érintetlenül. Szóba hozta a miniszterelnök azt a homály-theoriát, amelyről Bánffy a nemzeti kérdéseket bevonni akarná. Éles ellentétet mutatott ki e ponton a miniszterelnök Bánffynak két állítása között.

Egy helyütt azt mondotta ugyanis Bánffy, hogy ő tapasztalatból tudja, mikép Bécsben s nevezetesen a király előtt minden hazafias politikai törekvés is érvényesíthető s épen ezért nem helyes az erőszak politikája. Egy másik helyen pedig azt találta mondani, hogy azokat a bizonyos homályban maradt kérdéseket fölvetnünk sem szabad addig, amíg a nemzet gyönge, óhajásainak érvényesítésére. E két állítást szembeállítva szinte mosolyogni kell az ellentét föltűnő voltán. Hiszen, ha nem kell a nemzeti vágyak érvényesüléséhez az erőszak, miért akadályos akkor e vágyak érvényesülésének a nemzet gyönge?

Ki ne érezte volna a miniszterelnök fölényét, amikor ehhez a ponthoz jutva a hazafias meggyőződés hangján monddta, hogy igenis voltunk már sokszor gyöngék, már sokszor eltiportak, sokszor kényszerültünk megalkudni a helyzettel, — de bármily gyöngék voltunk is, a jogainkat nem alkudtuk, és nem is alkudjuk el sohasem!

A kötelességteljesítés nyugodt önérzete diktálta e szavakat. S a zajongó kleikálisok tehetetlen lármázásának megfelelő mondat követte ezt az ígéretszerű kijelentést. Megkérdezte Tisza Bánffytól, vajjon őt nem nevezték-e politikai ellenfelei hazaáruló bitangnak, schwarcz-gelb-nek, osztrák bérencznek? S vajjon nem éppen akkor nevezték-e annak, amikor meggyőződése szerint leghivebben szolgálta a hazát?

A miniszterelnök beszéde után már teljes volt Bánffy veresége. De amikor szólása emelkedett és egyéb választ nem talált, mint azt, hogy a Tisza által érintett ischli klauzula ügyét, — Lukácsra próbálta kenni: akkor betetézte önmaga politikai lejáratasának épületét.

A miniszterelnök hivatalos aktából mutatta ki, hogy az »ischli klauzula« Bánffy műve volt, hogy azt ő terjesztette a minisztertanács elé, hogy, azzal ő akarta állandósítani a vámközösséget, ő, aki — multkori beszéde szerint, — már akkor is az önálló vámterület jövőjét készítette elő. S még Bánffy legrégebbi hívei is lemondtak róla.

Elfordult erre Bánffytól mindenki, és a Ház minden részén egyformán fölhangzott a kacaj, amikor Tisza megjegyezte, hogy: hiszen még ha Bánffy mellett Lukács is felelős lenne azért az ischli klauzuláért, hát akkor is nagy a különbség kettejük között, mert hiszen »Lukács László lelkében akkor még nem égett a vágy — úgy mint állítólag Bánffyban — az önálló vámterület iránt«.

Igy ért véget Tisza és Bánffy első mérkőzése. Bebizonyult, hogy a miket Bánffy a multkor mondott, részint üres szölamok, részint ellentmondások és nagyrészt ferditett valótlanóságok voltak.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál ugyancsak idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

meli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Lellemes szaga és jó íze miatt gyermekek is szeretik. A gyógyszerárban üvegenként 4. — kor. ért. kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt üveggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel Svájc.

Bebizonyult, hogy annál a »kurucz« beszédnél labanczabbul soha még pecso- vics ember sem beszélt. És bebizonyult, hogy Bánffy egész ellenzéki fellépése, egész mai szerepe nem egyéb a sértett önértzet és a kielégítetlen becsvágy for- rásaiból eredő személyes politikának, amely ha eredményre vezetne, csak arra lehetne jó, hogy újabb esztendőkre visszavezesse a nemzetet politikai éle- tének fejlődésében.

A küzdelemnek vége volt. A rette- gett híri magyar bika szégyenkezve sompolygott vissza székhelyére. Pouly — Tisza pedig tokba dugta kardját és fogadta a politikai nézőtér zajos ová- czióit. —r —ó.

A villamosvilágítás pióczái.

— Akik gseftelni akarnak a vá- ros pénzén. —

Városszerte rosszakaratú nyelvek az- zal rágalmazzák a város által kiküldött tíz tagú villamos bizottságot, hogy a pályázati feltételek önkényes mellőzé- sével megakarnák változtatni a villa- mos telep eredeti helyét és bizonyos személyi tekintetektől a villamos tele- pet az Export-gőzmalomnak akarják odajátszani.

Való igaz az, hogy városunkban vannak olyan személyek, akik önző önértékből képesek volnának a közügyet is vásárra bocsátani és a kik a klikk rendszeren alapuló befolyá- sokat sutba vetve, reménylik, hogy zse- бүket meghizlalhatják. Lehet, hogy az ilyen befolyás rüt pókja kezdte hálóját kivetni a villamvilágítás ügyére is úgy gondolkodva, mért ne vegye ki hasz- nát ebből is.

Az is igaz, hogy az Export-gőzma- lom mai gyenge állásában és üzletme- netében szépen kirántódnék a hi- nárból, ha a város pénzén léte- sitendő villamos telep oda építtetnék s esetleg egyesítenék. Csakhogy igaza van egyik laptársunknak, amikor azt mondja, hogy a villamos telep nincs még az Export malomnál! Nincs még és ha a tisztesség győzedelmeskedik és ha a klikkuralom még nem hatal- masodott el annyira, hogy elnyeljen minden közérdeket, akkor nem is lesz.

Nem csodáljuk, hogy aljas önérté- kek belejátszanak ebbe a fontos kér- désbe. A pióczák megrohanják a vérbő testrészeket és megkísérlik teleszivni magukat. De ez csak kísérlet lesz. Mert meg kell törnie már abban a tíz tagú bizottságban, amely nem engedi, hogy meggyanusítják, mert nem tehet róla, hogy magánérdekek befurakod- ni akarnak működésébe és hisz- szük, e befurakodásnak ellent fog állani. A bizottság teljesen tisztában van állásá- nak komolyságával és fel vagyunk ha- talmazva arra, hogy ilyen törvénytelen, csúf önértékből származható tényekre a bizottság nemcsak hogy nem hatá- rozta el magát, de még csak nem is gondolt, nem engedi magát be- folyásolni a klikk nyomásától és ha-

tározni fog akár fog az egyes nagy be- folyású uraknak tetszeni akár nem.

Maga a bizottság belátja jól, hogy a város pénzén nem szabad személyes zsebek érdekét elő- mozdítani és bár történjék er- re kísérlet, az a bizottság tiszta jellemén meg fog törni.

Az ilyes kísérletek is már bemocs- kolják a bizottság hírnevét, bár a bi- zottság ártatlan, mert e főrekvéseket visszautasítja.

A város egész társadalma a lehető legnagyobb fokú érdeklődéssel várja a fejleményeket és az egész közvé- lemény megvetést érez a ma- gán érdekek hajszolói iránt.

Rámutatunk az állapotokra, a té- nyek nyers meztelenségében, legalább tudja meg Zombor város közönsége, mi- lyen veszélyek fenyegetik a közérde- keket. De résen leszünk! Nap nap után figyelni fogunk a fejleményekre és kö- nyörtelenül, minden tekintet és kimélet mellőzésével fogjuk le- rántani a leplet a klikküzel- mekről. Sz. L.

A „Zombor és Vidéke“ kiadó- hivatala tisztelettel kéri elő- fizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető pos- tahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni szivesked- jenek, hogy a lap szétküldésé- ben fönnakadás ne történjék.

Hírek.

Fegyverkezzünk!

(1.) Uraim! Tessék mindenkinek nagy görbe szabylát vásárolni és az ol- dalára csatolva csörtetni vele az utcán. Minden magyar ember zsebében legyen buldog, az övünkbe szurjunk bele élesre tent handsart, hosszú, hegyes jatagánt, csillogó francia gyilkot és ne sajnáljuk a vállunkra akasztani a ficzkóra töltött duplapuskát. Mert hát miért le- gyen csak az emberi társadalom egy kasztjának monopolizált előjoga a fegy- verviselés, addig a míg a hadseregnek a szolgálaton kívül való fegyverviselési joga megvan, addig az a helyes, hogy a czibil bagázs meg a fentebb leirt mó- don öltöztesse ki magát.

Nem a mostani eset, amely egy zom- bori kedves fiúval történt, adja tollunkra ez eszméket. Ennek az eset hősenek igaza volt, ez a fiatal Schmidt Gusztáv főhadnagy korrektul és helyesen cseleke- delt. Ameddig tehetette, visszavonult az összetűzés elől, amikor pedig kellett, férfiasan megállta a helyét. Jól tette. — De hogy az országos sajtó, megint katonakard-ontotta vérről beszél, eszünkbe jut a szegedi eset, mikor pár éve néhány részeg tisztcske összevagdalt egy tisztos uri embert, vagy eszünkbe jut Kanyó Jenő, akinek piros vére ka- tonatisztikardtól omlott, vagy eszünkbe jut a nagyváradi eset, meg a debreceni, meg a nagykikindai, meg a tudja a jószágos Úristen, hova való eset, amikor az igazán méltatlan kard-birtokosok visszaéltek evvel a legkitüntetőbb jo- gukkal és a kardot használták, úgy és akkor, hogy a kardbojt ragyogó ara-

nyára velette vissza tettükre az ár- nyékot.

Brehm úr, aki tizenhatkötetes mun- kát írt az állatokról, kifejejtette a leg- gonoszabb állatot: az embert. Mert az emberekben megvan a sakál vadsága, a a hiúz vérszomja és a kigyó alattomos- sága. Ha még oroszlánkörmököt adunk a kezükbe, azzal hogy felfegyverezzük őket, akkor a csodaszörnynek olyan pokoli vegyülete támadt, a melyet el- lensúlyozni csak a fentebb leirt fegy- verkezéssel lehet.

A tisztikar, a kardviselők kasztja nagyon megválogatja, kiket vegyen be tagjai közé. És mégis, mit látunk. Szám- talan sok olyan ekzisztencia jut közép- jük, akik nem odavalók. Hallunk vál- tóhamisító századosról, megszökött szél- hámos hadnagyról, hallunk részegen botrányokat inszezenáló tisztokról. És vajjon jó helyen lóg-e a kard ezeknek oldalán? Vajjon a conduit-lista be- lát-e az emberek gyomrába is, hogy kiismerhesse őket. Vajjon az általános rend és biztonság érdekében van-e, hogy ilyenek kardot viselhessenek és tönkre tegyék a tisztikar renomméját. Németországban egy Bilse nevű volt hadnagy leleplezte a katonai viszonyok titkait, nálunk még nem akadt Bilse, de lehet, hogy akadni fog, annál is in- kább, mert a viszonyok aligha jobbak nálunk mint Németországban. Nagyon szenzációs munkákat lehetne itt is köz- readni egy-egy vidéki vagy nem vidéki garnizóról.

Most ez a budapesti eset véletlenül úgy áll, hogy a szereplő tisztnek volt igaza. De azért ne legyünk megnyu- godva. Fegyverkezzünk, bicskákkal tör- rökkel szereljük fel magunkat, hogy a czibil bagázs ne maradjon biztonság dolgában hátrább, katonáéknál.

* **Uj telekkönyvvezetők.** A igaz- ságügyminiszter Simon Béla palánkai já- rásbirósági segédtelekkönyvvezetőt az óbe- csei járásbirósághoz telekkönyvvezetővé, Megyeri József nagyszentmiklósi járásbi- rósági irnokot a bácestopolyai és Valihora István szabadkai törvényszéki irnokot a bácsalmási járásbirósághoz segédtelek- könyvvezetőkké nevezte ki.

* **Áthelyezés.** Lippner Henrik ku- lai járásbirosági irnok a nagykikindai já- rásbirósághoz helyeztetett át.

* **Eljegyzés.** Pacséri PocsKay Mar- git kisasszonyt, PocsKay Sándor nyug. Zombor városi ügyész leányát, eljegyezte Schöfl Rezső cs. és kir. főhadnagy Nagy- Kanizsáról.

* **Uj járásorvosok.** Latinovits Pál főispán dr. Schmidt Oszkár mélykúti, dr. Alföldi Béla bokodi, dr. Tóth Gyula kátyi községi orvosokat tb. járásorvosokká nevezte ki.

* **Muzeumok fölülvizsgálata.** Woszinszki Mór, szekszárdi apát-plébános, a muzeumok és közkönyvtárak országos főfelügyelője szerdán Szabadkán időzött megtekintette az ottani muzeumot. Dél- után Palicsra ment s az esti vonattal Zomborba érkezett. Itten Kozma László és Roediger Lajos kalauzolása mellett meg- tekintette a történelmi társulat muze- umát.

* **Eljegyzés.** Bim Lajos paksi föld- birtokos eljegyezte Sárdi Sarolta kisasz- szonyt Budapestről.

*** Dr. Drakulics Pál — miniszteri osztálytanácsos.** Folyó hó 6-án kaptuk a hirt Budapestről, hogy képviselőnk a kultuszminiszteriumban osztálytanácsossá lesz kinevezve. A hirt több helyen elbeszéltük s így szájról-szájra került. Szakadatlanul szólt a telefon a szerkesztőségünkben, de biztosat akkor nem mondhattunk, mert első hírünk forrását nem tartottuk elég megbízhatónak. Lapunk zárta előtt ismét más helyre intéztük a kérdést a hir valódisága iránt; a válasz, melyet legmegbízhatóbb forrásból kaptunk, azonban csak ma érkezett meg, mely oda irányul, hogy ország. képviselőnk kineveztetése befejezett dolog, — s csak napok kérdése, hogy az tényé váljék és a hivatalos lap nyilvánosságra hozza. Dr. Drakulics Pál ezen kitüntető állásra a legalkalmasabb ember, mert ő legalaposabban ismeri a gör. kel. egyházi és iskolai ügyeket; alkalmasabb embert erre az állásra nem is igen találhatott a kormány. Drakulics, — amellett, hogy igaz híve egyházának, jó magyar hazafi is.

*** Detektiveket a rendőrségnek.** Már elvben elfogadtatott ugyan, hogy a közrendészet városunkban a csendőrségre legyen fektetve, de sok víz lefolyik még a Dunán addig, míg a tervezet tényleg életbe lép. A közbiztonság azonban nem várhat, nap nap után mindegyre szükségesebbé teszi az üdvös intézkedéseket. Ilyen szükséges intézkedés volna, ha városunkban 2—3 detektív állás szervezetetnék. A detektívek, vagyis titkos rendőrök, vagy még jobban polgári rendőrök több hasznára lennének a közrendnek mint a tanulatlan kiöltözött Andrások. A polgári rendőröknek az intelligensebb elemből kellene kikertülniök s ha mindjárt 800—800 frt évi fizetéssel is dotálná őket a város, akkor is érdemes volna ezt tenni, lévén ők megbízhatóbbak, ügyesebbek észrevételebbek és intelligensebbek, mint a poszton álló sarki rendőrök. Nagyon jó volna, ha a város intéző körei komolyan gondolkoznának e kérdés felett.

† Halálozás. Dr. Kabos Márton helybeli gyakorló orvost súlyos családi gyász érte. Apósa **K r i s h a b e r** Ignác Orosházán e hó 8-kán életének 77-ik évében elhunyt. A megboldogult öreg urnak halála, kinek sok jó ismerőse volt városunkban is, nagy részvétet keltett zombori ismerősei között.

*** Gyilkolás kaszával.** Rémes verekedés történt a napokban Kupuszina határában. Két aratómunkás verekedett össze s az egyik a társának egész derekát elvágta élesre fent kaszával. A gyilkos már a zombori ügyészség fogházában van.

*** Trachoma-járvány a Bácskában.** A Bácskában most lefolyt sorozás is egy veszedelmes és rohamosan terjedő bajra tereli a figyelmet, amely baj a katonanyag jó részét kívánja a haza és a király szolgálatából. Ez az a baj a rohamos terjedő trachoma. A baj megszerzte erősen föllépett, de különösen a zsabylai, óbecsei és bácostopolyai járásokban oly nagymérvű, hogy valóban aggodalomra ad okot. A hatóság persze megütődve látta ezt a szomorú eredményt és a rohamos terjedés gyanút fogott. Es nem is ok nélkül. Mert kitudódott, hogy egyesek szándékosan mértelyezik be magukat a kinzó szembajjal, csak hogy ne legyenek katonák. De persze alaposan csalódnak, mert mint tudva van, a szembajosokat rendőri fölügyelet mellett orvosolják s majd négy hó múlva fölülvizsgálatra viszik őket.

*** Láttamozott alapszabályok.** A földmivelésügyi miniszter a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági fiókegyletbe tartozó militics, déronyai, hodsági, karavukovai gazdakörök alapszabályait láttamozta.

*** Népgyűlés.** A zombori munkások f. évi július hó 10-én, vasárnap d. u. 3 órakor, a Jókai-téren nyilvános népgyűlést tartanak a következő napirenddel: 1. Mit akar a szociáldemokrácia? 2. Miért szegény a nép. 3. A nép gazdasági helyzete és politikai. 4. Egyesülési és gyűlékezési szabadság.

*** A Dmke és a szerb püspök.** A nemzetiségi szerb sajtó néhány nap óta hevesen támadja Letics György dr. magyar hazafias érzelmű szerb püspököt abból az alkalomból, hogy a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület elnökségébe jelölték. A Zásztava legutóbi számában vezető cikkelybe támadja a szerb főpapságot általában, kivált azonban Letics dr. püspököt, a Brankovics dinasztia legifjabb hajtását. A cikk Brankovics patriárkát árulónak mondja, akit a szerb nemzet ítélete fog sújtani. Letics püspöknek nagy elégtételére szolgálhat, hogy éppen a nemzetiségi izgatáshoz közel álló Zásztava, a Pávlovics Lyubomirok orgánuma támadja őt hazafias elhatározásáért.

*** Zombor szab. kir. város felső kereskedelmi iskolájában** a tanulók beírása szeptember 1, 2 és 3-án mindenkor d. e. 9—12 óráig történik a javító és pótló vizsgálatokat augusztus hó 31-én d. e. 8 órától kesdődőleg tartjuk meg. Az alsó (I) osztályba azok vehetők fel, akik a közép vagy polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel végezték el, a felső (III.) osztály tanulói az iskolai év végén érettségi vizsgálatot tesznek, amely képesítés tekintetében a gimnázium, reál vagy bármely felső keresk. iskola érettségi vizsgálatával egyenlő értékű, e szerint jogosít a katonai egy évi önkéntességre is. A helybeli tanulók tandíja évi 60 korona, a vidékieké 80 korona amelyet félevenként előre kell lefizetni; ezenkívül minden tanulóknak fizetni kell az orsz. tanári nyugdíjalapra 6 koronát, felvételi díj czimén 4 koronát, az ifjusági könyvtárra 2 koronát és az év végén kiadandó értesítőre 1 koronát. Előjegyzés alkalmával előre lefizetendő a felvételi könyvtári és az értesítői díj összesen 7 korona. Szegény sorsu jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és iskolai könyvekkel is ingyen láttatnak el. — Minden egyébre nézve az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknél tisztességes családokat, amelyek tanulókat teljes ellátásra fogadnak el, a helyek megválogatásánál kiváló gondot fordítunk arra, hogy a fiuk a helyben divó német és szerb nyelveket is otthoni társalgás útján elsajátíthassák. Az igazgatóság.

*** Zombori fiu affairje Budapestben.** A budapesti városligeti Vampetics-vendéglőben véres katonai botrány történt szerdán este. Az egyik asztalnál itj. Rónay László nevű fiatalember időzött harmadmagával, a szomszéd asztalnál egy pillangó kinézésű hölgy ült egy 36-ik gyalog ezredbeli főhadnagy, Schmiedt Gusztáv nevezetű oldalán. Ifj. Rónay virágott küldött a hölgynek, — az ezt visszautasította. Ekkor Rónay személyesen adta át a virágot, most is visszadta. A főhadnagy ezt látva, fizetett és a hölgygel távozni indult. Rónay egyik asztaltársa, Fack nevű fiatalember utána kiáltott: — Ilyen a gyáva baka! A főhadnagy erre visszaugrott és Fackot kardjával hátbavágta, azonban maga is elesett. Ekkor Rónay barátja segítségére sietett, azonban a főhadnagy a fegyvertelen ifjút hátról honaljon szurta. Ezzel vége lett a kínos botránynak, amelyet számos képviselő és maga Tisza miniszterelnök is végignézett. Rónayt a Récezi-klinikára szállították, aki innét a saját lábán távozott. — A főhadnagy itt teljesen korrektül járt el. A botrányhősök elől visszahúzódott addig, a meddig tisztai állása megengedte. Hevesebb temperamentumu tiszt talán már akkor vonta volna felelősségre a rakoncátlanokodókat, a mikor asztalához léptek és molesztálták azt a hölgyet, a ki védelme alatt jelent meg. Látva azonban, hogy akét fiatalember krakéleskedik, diszkréten vissza akart vonulni. A történetből nyilvánvaló, hogy önvédelemből használta a kardot a legutolsó pillanatban, akkor, a mikor hidegvértiséggel már nem tudott a botrány elől kitérni. Az a körülmény, hogy előzetes megbízott valakit, hogy tudja meg utólagos elégtételvévés végett a fiatalemberek kilétét, igazolja, hogy mindenáron iparkodott a nyilvános botrányt elkerülni. Egyáltalán magaviselete olyan volt, hogy a hadbírószág feltétlenül felmenti.

*** A zombori kir. törvényszék ügyforgalma.** Eltekintve a szakszerű munkától fölötte érdekes képet nyújt a zombori kir. törvényszék ügyforgalmáról szóló legutóbbi kimutatás. Tanúságot tesz ez arról, hogy a zombori kir. törvényszék az ügyek gyors elintézését is a legelső helyek egyiket foglalja el. A be nem fejezett, az folyamatban levő ügyek száma a következő: esküdt. ügy 1, büntető főtárgyalási ügy 10, büntető felelbiteli ügy 12, folyamatban levő rendes per 484. A telekkönyvi hatóságnál pedig fényesen bevált a próba, amit Bernáth államtitkár a zombori kir. törvényszékre is rábizott, hogy t. i. minden, a telekkönyvi hatósághoz beérkezett ügydarab a beérkezés napjától számított 7 nap alatt elintézve expediáltassék.

*** A Szerbiába szóló utlevelek.** Zimony július 7. A zimonyi községtanács rendkívüli ülésében elhatározta, hogy mozgalmat indít a Szerbiával való forgalomban fennálló utlevélkényszer megszüntetésére, a mihez a szerb kormány tudvalevőleg megadta a beleegyezését. E célból Kysovác polgármestert Budapestre, Zágrábba és Bécsbe küldötték, hogy a mértékadó hatóságoknál járjon közbe.

*** Kitüntetett ujságember.** A király Zilahi Simonnak, a Budapesti Hirlap kiadóhivatala igazgatójának és törvényes utódainak a magyar nemességet gyurgyókaik előnévvel díjmentesen adományozta. Zilahi Simon kitüntetése dicsősége a magyar zsurnalisztikának, melynek Zilahi talán legérdemesebb előharczosa, mert nagyobb érdem olvasót nevelni a lapnak, mint millió lapot csinálni. Zilahi Simon mintegy dajkája volt a modern magyar zsurnalisztikának, melynek működésével új irányt jelzett és a többi magyar lap mind ezen nvomon haladt és boldogul. Ő kezdeményezte a nép olcsó ujságját, az ugynevezett krajczáros ujságot, melynek nem maradtak el fattyuhajtásai sem de ép ezek igazolják az ujtás uttörő voltát és nagy sikerét. Mint a magyar ujságkiadók szövetségének elnöke, ezen szövetség sikerei, melyek között legnevezetesebb a hirlapbélyegilleték eltörlése, az ő nevéhez fűződnek. Szóval igazi ujságembert ért most a legfelső kitüntetés, mely átszarmazik fiaira is, akik közül a legidősebb Zilahi Dezső, évek óta a Budapesti Hirlap igazgató helyettese és annak idején hivatva lesz édes atyjának nyomdokaiba lépve az eddig elért eredménynyel folytatni a megkezdett művet.

*** A cséplőgép áldozata.** Bajáról írják: Doszkrics Ferenc Baracsán cseplőgép javítás közben oly szerencsétlenül jutott a gép kerekei közé, hogy a gép ballábát teljesen összezúzta. A súlyosan sérült embert a bajai városi kórházban ápolják.

* **Miniszteri köszönet.** A vallás és közoktatásügyi miniszter köszönetét nyilvánította Zombor szab. kir. város tanácsának iskolai adományaiért.

* **Egy bácsmegeyi iskolaigazgató szereplése az országos tanítógyűlésen.** Molnár Ferencz bezdáni iskolaigazgató, a kiváló képzettségű jeles pedagógus az országos tanítógyűlésen előadást tartott a kivándorlási kérdéssel, melyet tudományos apparatussal, nagy készültséggel tárgyalt. Előadása végén javaslatot terjesztett a szakosztály elé. A javaslatot a szakosztály helyesléssel és zajos tetszéssel fogadta.

* **Véres búcsu.** Vasárnap búcsu volt a kis Adorján faluban, mely mint évek óta mindig, most is véres verekedéssel végződött. Este, a búcsu után, ugyanis mulatság volt a keresztény szövetkezet korezmájában. Csapangó vidám jókedvvel járták a párok a csárdást mindaddig, míg Nagy Lukács és Sóti Pál György, akik egy peres ügyből régóta haragotak egymásra össze nem szólalkoztak. A szóvitát verekedés követte, az indulatos Sóti Pál György úgy vagta egy ólmos végű bottal fejbe Nagy Lukácsot, hogy az véres fejjel eszméletlenül terült el a korezma padlóján. Sebe nem életveszélyes.

* **Gyujtogató vasuti mozdony.** Csütörtökön délelőtt Röske és Szeged közt a vasuti pálya mellett mintegy száz buzakereszt hamvadt el. Nagy erőfeszítésbe került a lángnyelvek továbbterjedését az aratóknak megakadályozni. A tüzet a Szabadkáról Szegedre robogó vonat mozdonyából kipattanó szikra okozta.

* **Felfüggesztett munkásszakegylet.** Mult évben alakult meg Szabadkán a „Szabadkai Földművelők Munkásképző Egylete“, melynek alapszabályait a belügyminiszterium mult évi november hó 21-én láttamozta. Az egylet alapszabályszerű célja lett volna tagjait felvilágosítás- és oktatásban részesíteni, köztük a tudományt és művelődést és a társalgási szellemet fejleszteni és előmozdítani. Ezen a czímen vagy „asztaltársaság“ czímen különben alakulnak meg ezek az egyletek. Az egylet háborítlanul működött mindaddig, míg a Gazdakörnek memorandumot nem nyújtott be, melyben az aratási munkálatoknál a munkafeltételeket megállapítják. Ezen memorandumban többek között reggel 5 órától este 7 óráig terjedő munkaidőt és a munkabérnek óraszámra leendő megállapítását kérik. Ezen feltételeket a gazdakör átadta a rendőrségnek, amely az egyletet ézentul figyelemmel kísérte. E figyelemmel kísérés eredménye az volt, hogy megállapították, miszerint az egylet nem tartja be alapszabályait, így üléseinek jegyzőkönyveit nem hitelesíti, hogy pánztárát nem kezeli rendben s ezért egy héttel ezelőtt az egylet pánztárát le is foglalták. Tapasztalta még a rendőrség azt is, hogy az egylet céljairól eltérőleg a közművelődésnek tagjai között leendő terjesztése helyett bujtogat és arra törekszik, hogy a gazdakörhöz benyújtott memorandumban megígért sztrájkot előkészítse. Tette ezt pedig úgy, hogy mikor a gazdák az arató munkásokat szerződtették, az egylet tagjai ezeket a munkásokat le akarták beszélni a munkába állásról, szóval bujtogatták és sztrájkra izgatták. Mindezen tapasztalatok azt az eszmét érlelték meg a rendőrségben, hogy az egylet működését felfüggeszti. Erre jogot neki a miniszteri rendelet ad, amely így szól: Ha az egylet alapszabályaiban megállapított célját és eljárását, illetőleg hatáskörét túlhaladná, a m. kir. kormány által, amennyiben működésének további folytatása által az állam, a polgárság, vagy tagjainak vagyoni érdeke veszélyeztetve volna, tekintet nélkül felfüggeszthetik, vagy a felfüggesztés után elrende-

lendő vizsgálat eredményéhez képest teljesen fel is oszthatatik. Szalay Máttyás főkapitány a tanácsban szerdán referált felfüggesztési szándékáról, amely ellen kifogást egyetlen tanácsstag sem emelt. Szalay Máttyás főkapitány most személyesen vette kezébe az ügyet, megjelent az egylet helyiségeiben és adta tudtára mindeneknek, hogy a z egylet működését felfüggeszti. Az előtalált iratokat és nyomtatványokat lefoglalta, — eljárásáról pedig táviratilag jelentést tett a belügyminiszternek.

* **A lottókirály.** Farkas Menyhért legendája megint kísért. Munkácsen néhány hónappal ezelőtt meghalt egy Imre János nevű ember, aki halála előtt azt mondotta több ismerősének, hogy ő Farkas Menyhért, a hírhedt lottókirály. Munkácsi jelentés szerint a budapesti titkos rendőrség a minap állítólag kiderítette, hogy az elhunyt Imre János igazat mondott. Az elhunyt haláláig Szeberényi István apatini közjegyzőtől kapott csekély havidíjat abból a pénzből, amelyet Farkas állítólag nála elhelyezett. Mint temesvári tudósítónk jelenti, hir szerint a temesvári királyi törvényszék már vizsgálatot is indított ebben, úgy tudják — bár bizonyosat senki sem tud — hogy Farkas Menyhért kiszabadulása után egy ideig egy aradmegyei kis faluban lakott, jelenleg pedig — állítólag — Amerikában van.

TELEFON 58. SZ.

TELEFON 58. SZ.

KÖNYVNYOMDÁMAT

A
ZOMBOR és VIDEKEÉS A
BÁCSKAER VOLKBLATT

szerkesztőségét és kiadóhivatalát

SÓHAZ-UTCA 94

(A SÓHAZ MELLETT)

HELYEZTEM ÁT.

OBLÁT KÁROLY.

* **Szerb tanítók gyűlése.** A Szegedtől Titelig terjedő Tiszamentén levő szerb iskolák tanítóiból alakult egylet ez évi közgyűlését a nyáron Szegeden fogja megtartani. E közgyűlést előkészítendő, Stoisits Dusan elnöklete alatt a választmány hétfőn Obecsén gyűlést tart.

* **Gondnokság alatt.** Frankl Jakab bácsalmási lakost a szabadkai törvényszék elmegegység miatt gondnokság alá helyezte.

* **Az érettségizett hentes.** Amíg általános a jagatás, panaszkodás és irás a diplomás proletáriátusról, vannak szerencsére, akik megoldják ezt a kérdést. A Meszáros és Hentesek lapja írja, hogy Goldscheider Miksa sikerrel elvégezvén a gimnázium nyolc osztályát, a jövő héten szakvizsgát tesz a hentes mesterségből és ha sikerrel teszi le ezt a vizsgát is, kiváltja a hentesdiplomát az ipartestülettől és megkezdí a huscsemegegyártást kicsinyben és nagyban. — Ime a nagy probléma egyszerű megoldása. Az igaz, hogy az érettségizett fiatal hentes apja vagyonos nagyiparosa a mesterségének — de hány iparosunk van, akinek a fia, ahelyett, hogy tudással műveltséggel folytatná az apja jól jövedelmező mesterségét, elmegeg egy diplomával nyomorogni.

* **Vásár-hirdetmény.** A legközelebbi ujvidéki országos vásár 1904. aug 6., 7. és 8 án fog megtartatni, melyre sertések felhajtása nincs megengedve, — ellen-

ben más állatoknak vészmentes helyekről való felhajtása meg van engedve. Horvát és Szlavonországból azonban az állatok csupán vasuton hajthatók fel. Ujvidék, 1904. évi július hó 8-án. Rendőr főkapitányság.

* **Lapunk könyvnyomdájában egy fiu, ki jól olvasni tud, tanonczul felvétetik.**

* **Kávévás és egészség.** A kávévás ártalmosságának sokat vitatott kérdése, a legtöbb családnál abban találta megoldását, hogy az idegizgató bakkávét csak Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé hozzáadásával isszák. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé maga is bakkávét tartalmaz, s ezen tulajdonsága általt a kávéitalt enyhébbé és kellemesebbé teszi; a maláta ismert jótékony hatása pedig az egészség javára szolgál. Bbizonyult az is, hogy csakis ez pótolja megfelelőleg a bakkávét, ha azt orvosilag eltiltják, mert kelemes izü, könnyen emészthető, tápdús és vérképző. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé tisztán való ivásra gyermekeknek, betegeknek és gyöngégyéneknek különösen ajánlható.

Gyomorégés, felfújás

és felbőffögés

Fejfájás

szivdobogás

álmatlanság

időnkintihányás

többnyire a rossz gyomor és bélműködés jele, mit nem szabad felületesen megítélni. Ajánlatos ezen bajok elhárítására Rohitsi Tempelforrást inni, ami orvosilag is elrendeltetik. Rohitsi Styriaforrás erősebb és csak időnkint iha tó

Közönség köréből.

Tisztasági mizériák.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

Legyen szives az alábbi soroknak b. lapja legközelebbi számában helyet adni:

Most a nyári évad alatt, aki csak teheti elutazik egyes fürdőhelyekre, hogy az évnek egy részét ott élveze, — aki pedig nem teheti vagy költség hiány vagy pedig munkája nem engedi, kénytelen idehaza maradni és itt élvezni tovább a jó nyári levegőt. — Kérem szerkesztő urat, sétáljon egyszer úgy estétkint a Weidinger-felé a korzó-uton, és azt fogja tapasztalni, hogy oly rossz és bűzös szag van, hogy rosszul lesz az ember. Felhivom az illetékes hatóságot, hogy ilyenkor nyáron — mikor ugyis olyan könnyen kap az ember betegséget, — többször tisztitassa az árkokat, hogy ne kelljen nekünk adófizető polgároknak azt a rossz, bűzös levegőt szívní.

Szerkesztő urnak megköszönve szives közlését

maradtam tisztelettel

Egy polgár.

Közgazdaság.

Rác György jelentése.

Tövisi Rác György, a kitünő gazda következőkben referál megyénk közigazdasági állapotáról, melynek főbb vonásai következők:

Vármegyénk területén a kalászos növényekben átlag közép termésen aluli eredmény

ményt várhatunk, feltéve, hogy újabb csapások nem következnek be.

A kalászos növények vármegyénkben sokat szenvedtek, a hosszasan uralkodott szárazság és a rozsa fellépése következtében.

A hozzám érkezett értesítések szerint, a kalászos növényekből vármegyénkben bevetett területek kat. holdakban 489,200 hold buza, 21,400 hold rozs, 53,200 hold őszi és tavaszi árpa, végre 211,700 hold zab. A várható átlagos termés, a tavalyinál jóval silányabb. Katastrális holdanként búzából 5.40 mm., roszból 6.40 mm., árpából 6.45 mm., és zabból 6.45 mm., remélhetünk.

A tengeri, a tartós szárazság folytán fejlődésében visszamaradt és nagyon hézagosat kelt ki, azonban kedvező időjárás mellett még elég jó termést adhat.

A kendertermés — kivéve a jó kilátással kecsegtető rétföldekbeni vetéseket — sajnos, átlag nagyon gyengén áll, idő előtt megvénült és kivirágzott, ennek most már nagyobb eső és kedvező időjárás sem válhat többé előnyére.

A szőlőterületek vármegyénkben ez évben is, újabb ültetésekkel szaporodtak. Szőlőinkben fagykárokról nem panaszkodhatunk s egészben véve, mennyiségileg elég jó termésre van kilátásunk.

Gyümölcs termésünk vármegyénkben szinte kielégítő.

Szarvasmarha tenyésztésünkben csekély emelkedés tapasztalható. Ez évnek első felében, a kiscsordák is nyugati fajta marhákat szereztek be.

A lótenyésztés csekély visszaesést mutat, a mely azonban inkább átmenetinek tekinthető.

A sertésenyésztés vármegyénkben stagnál, a sűrűn előforduló sertésvész és ezzel járó zárlatok, a sertésenyésztés emelkedését felette megnehezítik.

Az állattenyésztés előre láthatólag visszaesést fog mutatni, tekintettel a gyengébb termés kilátásokra, különösen pedig a takarmányneműek silány termés eredményére.

A kisemberek, a néhány holdas kiscsordák, lesznek kénytelek lábasjóságaiuknak legalább egy részét eladni.

De visszaeséssel fogunk találkozni a kereskedelem terén is, különösen pedig a kisiparos, a kézműiparosok megélhetése lesz megnehezítve, mert ezeknek sorsa, a kiscsordákéval mindég szorosan összefügg.

Mindezeket összegezve, biztosra vehető, hogy a kivándorlás ismét emelkedni fog.

Attérve a szociálisták mozgalmára, nézetem szerint a felizgatott szociálisták szenvedélyének megfékezése, visszavezetése a régi békességes életre, az intéző köröknek sokoldalú munkálkodását igényli.

Szükségesnek tartanám, hogy járásoként jelöltessék s kinevezessék például az ügyvédek köréből „Népvédő” címmel olyan férfiakat, a kik hajlandók volnának bizonyos népjóléti ügyekben többször, de legalább havonként egy-egy ülést tartani, ott az évadszerű kérdéseket megbeszélni, a nép fiainak ingyen tanácsot adni, a hatóságokkal támadt bajában a népnek közvetítőként szerepelni s odahatni; hogy a

nép hatósági közegekben ne a maga kényurait, hanem a törvény őreit s méltányos jóakaróit láthassa — minden hivatalos kényszer nélkül. Kezdő ügyvédek, kik egyébként a nép nyelvén tudnak s már hivatásuknál fogva kész uraija szónak, szívesen vállalkoznának e szerepre, már irodájuk remélhető terjedése kedvéért is; máshol pedig az ambíciót, a vetélyszenvet, a divatot, a noblesse obliget lehetne e célra értékesíteni.

Ily módon feltámadna lassankint egy szervezett néptribuni intézmény, mely a szocialista agitációt ellensúlyozná, a munkásnépet a maszlag gátolatlan terjedése ellen védené, jogos közpanaszaiában képviselné, egy befolyásolható és józan tanácsadó közeghez szoktatná s ezzel megmentené attól az elemi kényszerűségtől, hogy érdekköszütközés esetén, egyedül a tömeges nyereségyesülésben és elforgatásban remélje és keresse üdvét.

Hallottam arról, hogy a papokat kellene felkérni, azonban véleményem szerint maga a templomi szószék e célra ma keveset tehet, részint mert kissé elfakult régi fénye részint mert szónokai kevéssé ismerik a nép baját, részint mert a szocialisták legelsőbb is ennek befolyása alól iparkodnak emancipálni hivatásukat; részint mert a papok hivatásukat olykor egyoldalúan fogván fel, mindenkor vallási, felekezeti, ritkán polgári s közéleti szempontok szerint osztják tanácsaikat; részint s főleg azért, mert anyagi megelégedés nélkül a népben feltámad a bestia és megvet minden tekintélyt és elvet; mely az ő elemi szükségleteit ignorálja.

Ha igaz, és mert igaz hogy: „kormányozni annyit tesz, mint előre látni” akkor itt a legfőbb ideje, hogy az agitációval, a romboló munkát évitő szervezettel, az elvadítást szelidítéssel, a félrevezetést felvilágosítással ellensúlyozzuk és a szervezett rombolással szemben szervezett védekezést állítsunk fel.

Szerveznünk kell egy intézményt a munkásnép számára, már azért is, hogy a józanabb elemeket az elégedetlenek közül lefoglalja, ezzel a tömegek egyesülését megossza s lehetővé tegye, hogy a népfia valakihez fordulhasson mielőtt végleg elkeseredik, engesztelhetetlen szocialista vagy kivándorló válik belőle.

Ily módon szerény pénzáldozattal lehetne járásokint olyan nem hivatalos népfórumokat teremteni; melyek esetleg a tanácskozás során egy-két jó eszmét is kipattantanának és a kormányzat központi munkáját megtermékenyítenék.

Irodalom.

— *Új zeneművek.* Fonódal hegedűre zongorakísérettel írta Dienzl Oszkár. A modern hegedűirodalom úgy látszik csak mennyiségben mutat nagymérvű gyarapodást de minőségileg nagyon kicsiny azoknak a műveknek a száma amelyeket egyenrangba lehet helyezni egy Wienztemp, Wieniawsky, Sarasate stb. hálás hegedűdarabjaival. Dienzl Fonódala amely előnyösen válik ki a mostan megjelenő sok selejtes mű közül, elevenen mozgó ritmussal hiven utánozza a rokka pörgését anélkül, hogy az monotonná válna. A bájos kompozíciót mindeztideig nagy sikerrel játszották: Koczián, Geyer Stefi és

a brassói származású Malchér Rezső. Ara 2 kor. — Les Adieux szerzette: Weber Károly. Mária. A mű fantázia szerű rhapszadikus feldolgozása mintha már sejtetné a közelgő regét a korán elhunyt nagy zeneszerzőnek. Mintha bucsuzni akarna a világtól olyan fájdalmas motivumot (csend) mind jártos mű bevezető ütemeiben. Technikai szempontból is nagyon hálás a mű és így helyesen cselekedett a Rózsavölgyi czég, hogy a művet újból kiadta. Ara 1 kor. 50. — Magyar Abránd zongorára szerzette Polónyi Elemér. Magyar népdal motivumok brillans feldolgozása ez, amelynek minden egyes üteme elárulja, hogy szerzője ismeri a zongorajátzás technikájának minden csinyát binyát, szóval tudja mint kell egy korrekt zongora tételt megírni. A kompozíció (— melynek ára 3 kor. —) Tomka István zenedei igazgatónak ajánlotta a szerző. — Fenti zeneművek Rózsavölgyi és Tsa cs. és kir. udv. zenemű kereskedés kiadványa.

— *A fővárosi színházak nyarat nem érzi meg a „Színház és Élet” című hetilap, melynek e heti száma is rendkívül változatos tartalommal, sok képpel jelent meg. A színésznők erkölcséről is igen tanulságos cikket Somogyi Arpád a tanítók közgyűléseit tárgyalja egy szép cikk. Zilahi Simon kitüntetéséről számol be a lap Molnár Gyula tollából közölt adatokkal. A Jankee-Consul című amerikai operettéről Justus József küldött New-Yorkból egész oldalas, gyönyörű képet. A színházi hét és az őszinte „Jegyzetek” rovat, — értekezés Duseról Braccótól és egy kis dramolet Henry Lavodantól zárják be az érdekes számot, melynek egyes példánya 24 fillér.*

— *A műveltség Könyvtára.* A hazai tudomány kiváló férfiai egy népszerűen tudományos vállalat megalkotására csoportosultak, melynek az a célja, hogy az igazi modern műveltség csarnokát a nagyközönség számára megnyissa. „A Műveltség Könyvtára” címen kerül a nagyközönség elé az a tizenkét kötetre tervezett nagyszabású vállalat, mely arra van hivatva, hogy a tudományos haladás eredményeit, melyek csak elszórtan és hézagosan szoktak a közönség elé kerülni, nem tudákos, hanem élvezetes irodalmi formában, gyönyörűen kiállított illusztrált kötetekben közvetítse a hazai társadalom azon rétegeivel, melyek az igazi műveltséget, az alapos felvilágosítást keresik, de azt csakis művészi feldolgozásban fogadják el. A Műveltség Könyvtára, melyet az Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulata modern könyvtechnika minden eszközének felhasználásával tizenkét nagyalakú, 40—50 ives, gazdagon illusztrált és remek műmelékekkel diszitett kötetben ad ki, f. é. vége felé indul meg.

— *A „Vasárnapi Újság” július 3-iki száma 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: Báró Podmaniczky Frigyes (fiatalkori és mai, 80 éves korában fölvetett arcképeivel). — Költemények Szabolcska Mihálytól és Vértesi Gyulától. — A vén gazember. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. (Linek Lajos rajzaival). — Három asszony. Regény. Irta Zsigány Arpád (Richter Aurél rajzaival). — Keller Helén, amerikai siket-néma-vák leány önéletrajza képekkel). — A budapesti Erzsébet-nőiskola (az új épületeket, s a leány növendékeket tantermeikben és lakószobáikban fölöntetők képekkel). — A Ludas Matyi szerzője. (Fazekas Mihály sir-emlékének képével). — Kossuth Ferencz betegsége (képpel: Kossuth Ferencz a Lukács fürdő parkjában). — Az István-utj szanatórium Budapesten (az új gyógyintézet helyiségeinek több rajzával). — Hogyan kell lélegzeni. — Polgári iskolai tanárok dyülése (képpel). — Színházaink az elmúlt idényben. Somogyi Lajostól. — Léggömb üldözése automobilon (képekkel).*

a léghajó felszállásáról és a léghajóból fölvéve). — Nagy tűz a fumei kikötőben (képekkel). — Vizen és szárazon járó kérempár (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Egyveleg, stb. rendszeres heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a Politikai Ujdonságok-kal és Világkronikával együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar népszámára, felévre 2 korona 40 fillér.

— A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemét és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú biszmű lesz. Ara 5 forint. — Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja” kiadóhivatalához küldendők, Budapest. VII., Károly-körút 9.

— *Uj Idők*, szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap, szerkeszti Herczeg Ferencz Az „Uj Idők” beköszöntésével — ezelőtt tiz esztendővel — új idők köszöntötték rá a magyar közönségre. Egy csapásra fölszabadult a magyar olvasóközönség az idegen, jobbára silány, irodalmi termékek nyúga alól. Olyan lap került az Uj Időkkel az olvasó kezébe, amilyen sem azelőtt, sem azóta. Azaz dehogyan is nem. Szébb és jobb lapot kap az olvasó azóta minden héten, mert minden újabb száma az Uj Időknek jobb és szebb az előbbinél. Kiadó, szerkesztő és a neves írók nagy gárdája vetekedve munkálkodnak azon, hogy az Uj Idők minden egyes száma egy tartalmának gazdaságával és változatosságával, mint kiállításának izlésességével és csinoságával újból meg újból csodálkozásba ejtse azt az óriási olvasóközönséget, mely hívévé szegődött. Herczeg Ferencz ebbe a lapjába írja legszebb regényeit, legbájosabb novelláit, legszellemesebb csevegéseit. A nagy író köré sorakozik a magyar írók színe-java szellemi termékeik legjobbjával. Művészeti, társadalmi, tudományos cikkek tartítják még az Uj Idők füzetét, melyek tele vannak aktuális fotografiákkal, eredeti képekkel, művészi reprodukciókkal. Emellett helyet talál az Uj időkben mindaz, ami érdekeset, kiváló a modern külföldi irodalom termel. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

— *Mese mese.* Az én Ujságom-nak bátran adhatnók ezt a címet is. Örökké mesél ez az aranyos ujság a magyar gyermekvilágnak. Egyszer magyar hősről, másszor az aranyhajú vitézről. Hol a himes rétre, hol a történelem dicső mezejére, hol tündérország bábajos világába viszi az apró népet. Szórakoztató, nemesítő, tanulságos is tehát minden betűje, — szünidei olvasmányul kedvesebbet nem adhatunk. Negyedéve 2 kor. Kiadóhivatal, Andrassy-ut 10. sz.

— *Erzsi néni most a nők legkedvesebb tanácsodója.* A friss gyümölcsöt és a zöld főzelék-féléket most kezdik berakni télire mikor a eseresznye érik és a bab gyenge, végződik pedig a berakás késő őszszel, a duránci barack és a téli ugorka eltovésével. A kik jó befőttes és téli zöld főzeléket akarnak úgy eltenni, hogy ne romolják, azok mind a már IV. kiadásban megjelent „Erzsi néni Hogy kel befőttes?” című könyv tanácsaitán indulnak, a melynek ára diszkótásban 2 korona és megrendelhető Lévai Mór kiadóhivatalában Ungvárt utánvétellel. A kik az összeget utalványon előre beküldik, bérmentve kapják meg. Sok utánzása van már Erzsi néni befőttes könyvének, de az eredetinek nyomába sem léphet egyik sem. Csak Erzsi néni könyvet tessék kérni és mást ne fogadjon el.

Csarnok.

A japáni népnevelés.

A mióta Ite márki, Japán Bismarckja vezeti a Felkelő nap országának államügyeit, azóta a kis szigetország nagyhatalommal lett. Ezt pedig csak is a népnevelésnek köszönheti. Sehol hazafiasabb, erkölcsösebb és a mellett modernebb iskolai rendszert nem találunk. A gyermek már 10 éves korában igazi hazafi, felfogja ennek érzelmét és edzett, hogy képes a fegyverforgatásra.

A japán népiskolába öt éves korában iratják a gyermeket. Az elemi iskolának öt osztálya van. Az elsőben írni és olvasni tanul japán nyelven. A másodikban az első év tanulmányait tökéletesítik. A harmadikban a japán földrajzot és a számtant tanulják. A negyedikben a japáni történelem jön a már megnevezett tantárgyakhoz. Az ötödik osztályban rövid foglalatú természettant és világtörténelmet oktatnak. Minden oktatás gyakorlati alapon történik. A tanító rendelkezésére álló évi pausájából s szükséges magyarázó eszközöket könnyen beszerezheti. A legfőbb gondját a tanítónak azonban a gyermek testi nevelése képezi. Ezért a tanítót, oklevele elnyerése előtt, az egészségtanból különlegesen megvizsgáltatják. Az egészségügyi tanítói vizsga oly szigorú, hogy a jelentkezők 40%-a rendszerint újabb vizsgára utasítatik. Japánban a tanító ugyszólván felelős a gyermek egészségéért. Reggel első dolga a gondjaira bízott gyermekeket megvizsgálni s a mely gyermeket betegnek találja, azt hivatalosan hazaküldi, a betegségről jelentést tesz a hatóságnak, a mely ingyen gyógykezelést minden népiskolába járó gyermeket.

A rendes tárgyakon kívül a nap felezését fadaragással, agyagmintázással, mázolásal s főleg tornázással foglalkoztatja a tanító a növendékeit. A nádpálcza, a mely nálunk még nem régiben jelentékeny szerepet játszott népnevelésünkben, Japánban ismeretlen pedagógiai szer. Jellemző erre nézve egy japán tanító nyilatkozata:

— Mi szabad emberekké akarjuk nevelni gyermekeinket. Ha pedig verjük őket, akkor rabszolgaságra szoktatjuk valamennyit.

De a japáni tanító nagyobb ambícióval is teljesítheti kötelességét, mert nagy tiszteletnek örvend s jövedelmei busásak. A japáni állami hivatalnokok közül a tanítók részesülnek a legjobb díjazásban. Természetben csak lakást kapnak s kezdő fizetésük, a mi pénzünk szerint, körülbelül 1450 korona, a mely a mi pénzünk szerint, 6—8 ezer koronáig növekedhet fel. A japán tanító csak egyszer szolgál a katonaságnál és pedig oklevele elnyerése után 6 hónapig. Azután nem köteles be-

vonulni, sőt az állam nem is engedi meg a tanítóknak, hogy a harcztérre mehessenek. A szünidőt arra használják fel, hogy megtakarított pénzüknön és állami segítséggel Amerikába utazzanak, a hol tanulmányoznak s erről jelentést tesznek felelősségeknek.

Erdekes, hogy a japáni tanító egy szersmind bírja is a gyermeknek 15 éves koráig s függetlenségére jellemző az, hogy a japáni tanító a szesz ital és dohány élvezetét állásán alul valónak tartja. Ha pedig valamely szülő kérdezősködni jön gyermeke felől, a tanító az egész osztály előtt kérdezi a szülőt és minden fül hallatára felel. Négyszemközti japáni tanítóval beszélni nem lehet. Igyaztán érthető, hogy jelen japáni nemzedék felülmulja az orosz nemzedéket. Japánt mint valaha Németországot, a tanító tekint nagygyá és hatalmassá.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. B. Bajmok. Közleményeit azért nem használhatjuk, mert a többi helyi lapnak ugyanezeket küldi. — Igazolványokat csak belmunkatársainknak adunk. A kért dolgok egynéhány nap múlva mennek.

I. V. Ne vegye rossz néven; jobb, hogy nem közöltük, csak kellemetlensége lett volna.

N. S. Majd rá kerül a sor.

B. I. Budapestben a New Yorkban találkozhatunk vele naponta 2—3 óra közt.

R. O. Nem csodáljuk, hisz rég rebesztik. Bennünket ez nem nagyon riaszt vissza.

I. K. Majd megpróbáljuk.

V. Verseket nem igen közölünk.

Nyilttér*).

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

A dugó égetése

húgyhomoknál és hólyaghurutnál, mint a húgsavat megkötő szer.

* Ezen rovat alatti közletekért nem vállal felelősséget a szerk.

Egy jókarban lévő hosszú zongora olcsón eladó cím a kiadóhivatalban.

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA

Az arczbőr szépi-tése és finomítása. **RIZSPOR**

egelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben,

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz.

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszergyár,

BECS I., Wollzeile 3, sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs.

kereskedő-czégnél.

Egy doboz 1 fr 20 kr. küldése utánvét vagy az összeg előleges beküldése után.

edi me
mehe
el, hog
segély
tanul
ek felet
tó egy
15 éve
nzó az
ital é
valónak
érdezős
mitő az
ültöt é
zemköz
Igyaz
mzedés
Japánt
tő tet

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon és utközben nélkülözhetetlen szerek.

THIERRY A. gyógyszerész balzsama

Általánosan ismert és sokoldalulag elismertve,

Allein echter Balsam
für Schutzengel-Apotheken
A. Thierry in Progradá
bei Rabitzsch-Sauerbrunn.

A leghatásosabb rosz emésztésnél és mellék-tüneteinek, mint felbűfögés, gyomorgégés, székrekedés, savképződés, a gyomor túlterhelésének érzése, gyomorgörös, étvágytalanság, katarrhus, gyuladások, gyengeségi állapotok, felfuvódás stb.

Görös- és fájdalomcsillapító, enyhíti a köhögést, nyálkaoldó és tisztító.

Postán legkisebb szétküldés 12 kis, vagy nagy üveg 5 kor. költségmentesen. 60 kis, vagy 30 nagy üveg 15 kor. költségmentesen netto.

Kicsinyben a raktárakban 1 kis üveg 1 fillér, 1 duplaüveg 60 fillér.

Ügyeljünk a törvényesen egyedül és kizárólag megengedett zöld apácza védjegyre: „Ich dien“.

E védjegy utánzása, valamint más törvényesen nem engedélyezett, tehát forgalomba nem hozható balzsamok forgalomba hozatala, valamint ismét kiadását a büntetőtörvény üldözi.

THIERRY A. Centifoliakenőcse

fájdalomesillapító, puhító, o'dó, huzó, gyógyító stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely bérmentve K 3.60 Kicsinyben az elárusítóknál 1 tégely K 1.20. Központi raktár Budapesten Török József gyógyszer. és Dr. Egger Leó és J. gyógyszerárban. Lugoson Vértesszőlő győgsz. közvetlen meg-

rendelési cím: Thierry A. Órangyal gyógyszerár Progradá, Rabitzsch Sauerbrunn mellett.

Ha az összeg előre utalványoztatik egy nappal korább a számlás, mint utánvéttel és az utánvéttel költégek is elmaradnak. Ezért ajánlatos az összeget azonnal utalványozni a postautalvány felvételére inni a megrendelést a pontos címmelel együtt.

Csakis Selle és Kary féle

FREDIN

kérjünk.
Legjobb tisztító szer

Minden finomabtb cipőhöz. Sárga és fekete különösen ajánlatik Boxcall's-, Oscaria-, Chevaux- és Lack-cipőkhöz.

Bécs, XII/1.

Schottola Ernő

BUDAPEST, VI., Andrásy-út 2. szám.

A küszöbön levő permetézési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-
permetező,

„EGYSZERÜSÉG“ szénkénegező Acetylen molylámpa

Molyfecskeendő

és minden a szőlészet és pinczészethez szükséges anyagok és eszközök

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes ize folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbélbajokban, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz!

Mint a belső szervezeten betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb egyszerűs mind legolcsóbb gyógyítószert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt a „Répáti ásványvizet“ minden észleltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

Kapható Zomborban: Mayer István, Hay Ignác és Weidinger S. és Zs. uraknál.

Kaiser-Borax

Mindennapi használatra a mosdóvizben.

A chemikailag tiszta Kaiser-Borax a legtermészetesebb és legegészségesebb bőrszépítőszert, a vizet puhává teszi, gyógyít, tisztátlan arczbőrt finomá és fehérré teszi. Bevált antiseptikus szer a száj és fogápolására és gyógyhasználatra. Vigyázat a bevásárlásnál. Valódi csak a vörös kartonokban á 15, 30 és 75 fillérért kimerítő utasítással. Sohsem nyitott. Továbbá Pasta Mack szappan Kaiser-Borax szappan, Liliomtej szappan, Tola szappan, Kaiser-Borax fogpor és parfümözött Kaiser-Borax. Egyedüli készítő osztrák magyarországi részére Gottlieb Voith Wien, III/I.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páratlan.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly
Bécs, Ill., Hauptstr. 120, saját házában.

Kivánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománcz Homlokzat-festéke hatós véd. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczolt, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőször festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz, stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kor. Meglehető eredmény, Homlokzat-festék viharmentes, mérszben oldható, 19. minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja 12 kr.-tól följebb

Legkedveltebb, legkötelesebb
KRIEGNER-féle
GRÉME 2 KOR. KORONA
- PUDER 1. GÖGYSZERTÁR
- SZAPPAN 1. Szappan
- Szappan
- Szappan

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdővel.

200 kényelmes lakosztobával

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

LEOPOLD GYULA

KÖSZVÉNY ÉS CSÜZ ELLEN LEGKÖRÖSEBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE: ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összige 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok

Országos Földhiteletintézet
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses állaplevél-köcsésítést, melyek után

híjás törlesztés:	2% törlesztés:
30 évre a tőke 6% 2.50%-a	30 évre a tőke 6% 2.50%-a
40 : : : 2.50%-a	40 : : : 2.50%-a
50 : : : 2.50%-a	50 : : : 2.50%-a
60 : : : 2.50%-a	60 : : : 2.50%-a
70 : : : 2.50%-a	70 : : : 2.50%-a

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PÁRIS SZÁJLODA

Szállás: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejebb káoszálással és villanyvilágítással együtt. Fűrdők, elegáns káczház, étterem és szórakozó a házban. Vidékes vasúti megállóhely az Osztora pályaudvar és hajós felé.

REMINGTON

LEGKÖRÖSEBB

IRÓGÉP

ÚJ MÔDELLJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÛT 12.

FEJLEMÛDÔHATATLAN

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTÔ-SZERREL

Idősek kedvence talákos helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi hazai borok és a vñágtúra „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerés.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legkisebb gyermek: asztma, agy-, gyomor-, ideg- és bőrbetegségek, epilepsia stb. ellen

Megelőzője és egyedül képvédője:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. L. EM.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTÔSZER

a Balassa-féle valódi angol szepítô, mártó, pattintó, tisztító és az arcznak ócsátogó, firtatogó kôcsónó. Nôgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá szórka-szappan 1.- K, pudér 2.- K.

Postai szállítás az apróra.

Főszékhely: Balassa Kornél Gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezésük működtetésben. — Előreművő gyártmány. — Készítô szelési feladatok.

BÉCS
Dresdnerstrasse 70-88.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Versenyben kivüli olcsó árak!

Elsőrangú angol és francia női ruhá-kelme-különlegességek áruháza

LEON és OLAH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

NOXIN

CZIPÔ-CRÉM

(törvényileg védve)

sevrô- és kid box kábfényesítéséhez. A bőrt puhá s vízáthatlanná teszi, annak tücs fényt kölcsönöz. Kapható drogriákban, jobb cipözölôbörkereskedés, festék-fűszerüzletekben.

»Uranos« vegyészeti gyár

HOCHSINGER TESTVÉREK

Budapest, VI., Rózsa-utca

A kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban (Sóház-utca, a sóház mellett.)